

בְּעוֹר-בָּשָׂרוֹ שֵׁאת אוֹ-סִפְחַת אוֹ בְהֶרֶת וְהָיָה בְּעוֹר-
 בָּשָׂרוֹ לִנְגַע צָרַעַת וְהוּבָא אֶל-אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן אוֹ אֶל-אֶחָד
 מִבְּנָיו הַכֹּהֲנִים: וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת-הַנֶּגַע בְּעוֹר-הַבָּשָׂר
 וְשָׁעַר בַּנֶּגַע הַפֶּה לָבֹן וּמְרָאָה הַנֶּגַע עִמָּק מְעוֹר בָּשָׂרוֹ
 נִגַע צָרַעַת הוּא וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְטָמֵא אֹתוֹ: וְאִם-בְּהֶרֶת
 לְבָנָה הוּא בְּעוֹר בָּשָׂרוֹ וְעִמָּק אֵין-מְרָאָה מִן-הָעוֹר
 וְשָׁעֲרָה לֹא-הַפֶּה לָבֹן וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן אֶת-הַנֶּגַע שְׂבַעַת
 יָמִים: וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה הַנֶּגַע עִמָּד
 בְּעֵינָיו לֹא-פָשָׂה הַנֶּגַע בְּעוֹר וְהִסְגִּירוֹ הַכֹּהֵן שְׂבַעַת
 יָמִים שְׁנִית: וְרָאָה הַכֹּהֵן אֹתוֹ בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי שְׁנִית וְהִנֵּה
 כְּהָה הַנֶּגַע וְלֹא-פָשָׂה הַנֶּגַע בְּעוֹר וְטָהְרוֹ הַכֹּהֵן מִסִּפְחַת
 הוּא וְכִבֵּס בְּגָדָיו וְטָהַר: וְאִם-פָּשָׂה תִפְשָׂה הַמִּסִּפְחַת
 בְּעוֹר אַחֲרֵי הָרֵאתוֹ אֶל-הַכֹּהֵן לְטַהֲרֹתוֹ וְנִרְאָה שְׁנִית
 אֶל-הַכֹּהֵן: וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה פִשְׁתָּה הַמִּסִּפְחַת בְּעוֹר
 וְטָמֵאוּ הַכֹּהֵן צָרַעַת הוּא:
 נִגַע צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל-הַכֹּהֵן: וְרָאָה

יה רפה
 שני
 ז
 ח
 ט

במשך בסרה עמקא או עדיא או בהרא
 ויהי במשך בסרה למכתש סגירו ויתחי
 לנת אהרן כהנא או לנת חד מבנות
 כהנא: ויחזי כהנא ית מכתשא
 במשך בסרא ושער במכתשא
 אתהפיק למחור ומחוי מכתשא עמק
 במשך בסרה מכתש סגירותא והא
 ויחונה כהנא ויסאב יתה: והאם כהנא
 חנרא היא במשך בסרה ועמיק לה
 מחוהא מן משכא ושערא לא אתהפיק
 למחור ויסגר כהנא ית מכתשא שבעת
 יומין: ויחונה כהנא כיומא שביעי
 והא מכתשא קם כד הנה לא אוסר
 מכתשא במשכא ויסגרנה כהנא
 שבעא יומין תנינות: ויחזי כהנא ית
 כיומא שביעאה תנינות והא עמ
 מכתשא ולא אוסף מכתשא במשך
 וידכנה כהנא עדיתא היא ויעב
 לבושהי וידכי: והאם אוספא תוס
 עדיתא במשכא בתר דאתחזי לכה
 לדכיותיה ויתחזי תנינות לכה
 ויחזי כהנא והא אוספת עמ
 במשכא ויסאבנה כהנא סגירותא
 היא: טמכתש סגירותא ארי ת
 באנשא ויתחי לנת כהנא: ויחזי

העור]. לא ידעתי פירושו: והסגיר. יסגירו כבית אחד ולא יראה עד סוף היום
 ויחזי סמיני עלי: (ה) בעיניו. כמראהו וכשיעורו הראשון: והסגירו שנת
 הא אם פשה בשבע ראשון טמא מוחלט (נגעים גג): (ו) כהה. הכהה ממחור
 הא אם עמד במראיתו או פשה טמא: מספחת. שם נגע טהור: וכבס
 וטהר. האילו וזקק להסגר נקרא טמא וזרך טהור: (ח) וטמאו הכהן. ומש
 הכי הוא מוחלט וזקוק לנפרים ולתגלחת ולקרנן האמור כל זאת תהיה (להלן יח)
 מגילה ח: צרעת הוא. המספחת הוא: צרעת. לשון נקבה. נגע, לשון

כ"ט
 (ב) שאת או ספחת. שמות נגעים הם ולבנת זו מזו (ת"כ נגעים פרשתא ח:ד;
 שבעות ה: בהרת. חכרבורות טק"א בלעז, וכן בהיר הוא בשחקים (חיוב לזכא):
 אל אהרן וגוי. גזירת הכתוב הוא שאין טומאת נגעים וטהרתן אלה ע"פ כהן (ת"כ
 שם ט): (ג) ושער בנגע הפך לבן. מתחלה שחור והפך ללבן בתוך הנגע, ומטוט
 שער שנים (ת"כ שם פרק ב:ג): עמוק מעור בשרו. כל מראה לבן עמוק הוא,
 כמראה חמה עמוקה מן הלל (ת"כ פרשתא ח:ד; שבעות ו: וטמא אותו. יאמר לו
 טמא אהה, שער לבן סימן טומאה הוא גזירת הכתוב: (ד) ועמוק אין מראה מן

the Sages say, the word מצרע is a contraction of מוציא רע, one who spreads slander (Arachin 15b). Similarly, the Sages teach (ibid. 16a and various Midrashim) that the affliction is a punishment for the sins of bloodshed, false oaths, sexual immorality, pride, robbery, and selfishness. The pattern that emerges is that it is a Divine retribution for the offender's failure to feel the needs and share the hurt of others. God rebukes this anti-social behavior by isolating him from society, so that he can experience the pain he has imposed on others — and heal himself through repentance.

2-3. The basic tzaraas and the procedure of verification. The first symptom of tzaraas is a white patch on the skin, which must be at least the size of a גריס [g'ris], a large bean that has been estimated to be 3/4-inch square. As described in the notes to verse 2, there are two basic shades of white, and each of the two has a secondary color, making a total of four shades. Only the Kohen is authorized by the Torah to diagnose a tzaraas and pronounce the malady as such. Unless a Kohen makes this pronouncement, none of these laws apply, even though a multitude of scholars and Kohanim rec-

מחדש התנא שמותר משום שכוונתו בכניה רק שלא יזיקו את האילנות. ואם כן מוכח שהמשנה שאומרת שבשביעית מותר כדרכו אבל במועד אסור כדרכו, מדברת דווקא בכותל גינה, וכדברי רב חסדא. **שְׁמַע מִיָּנָה.**

משינה

המשנה שלפנינו עוסקת במי שראה נגע להבנת המשנה והסוגיא יש להקדים את דיני הנגעים בכללותו.²¹

נאמר בתורה (ויקרא יג ט) 'אָדָם כִּי יִהְיֶה בְעוֹר בְּשָׂרוֹ וְגו' לִנְגַע צָרְעַת וְהוּבָא אֶל אֶהָרֵן הַכֹּהֵן אוּ אֶל אֶחָד מִבְּנָיֵו הַכֹּהֲנִים. וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת הַנְּגַע וְגו' אדם שרואה מראה צרעת, כגון שרואה כתם לכן בבשרו, צריך ללכת ולהראותו לכהן, והכהן צריך לראות אם נגע זה טמא הוא או לא. ומכאן למדים שטומאת וטהרת הנגעים היא רק על פי הכהן. ובזמן שאין הכהן רואה את הנגע, כמו שיבואר בהמשך סוגייתנו, אינו טמא, כי טומאת הנגעים היא רק על פי הכהן.

כשמראה את הנגע לכהן, הכהן בודק אם יש בנגע סימני טומאה. ובנגעי עור בשר ישנם שני סימני טומאה שבהם הכהן אומר לו מתחילה שהוא טמא ודאי. א. אם ישנם שני שערות לבנות בתוך הנגע. ב. אם יש בתוך הנגע מראה בשר רגיל. ואם אין סימנים אלו, הכהן מסגיר אותו לשבע ימים. לאחר שבוע הכהן רואה שוב את הנגע, אם צמחו בו שערות לבנות או מראה בשר רגיל, או שגדל והתפשט הנגע מהשיעור שהיה קודם, הכהן מטמא אותו. ואם הוכחה הנגע ממראהו הקודם, טהור. אך אם הנגע נשאר כמו שהיה קודם הכהן מסגיר אותו לשבוע נוסף. לאחר שבוע שני של ההסגר, אם יש בו סימני טומאה או שגדל משיעורו הקודם טמא. אם הוכחה ממראיתו הקודם טהור. ואם נשאר כמו שהיה נחלקו בו הראשונים אם טמא או טהור.²²

ומהו ההסגר. ברש"י²³ מפרש שמסגיר את האדם בבית אחד כל השבוע. והוסיף לפרש כאן שבימי ההסגר אסור בתשמיש המיטה אלא שאינו משתלח חוץ לשלש מחנות. אך"ו הרא"ש מפרש שההסגר הוא בשני אופנים. שיצינו את הנגע, דהיינו שיעשה סימן סביב לו באחד מהצבעים, כדי שיהא ניכר לאחר שבוע אם גדל או לא. וכן יסגיר את הכתם ויכסה אותו בבגדים כדי שלא יתחכך בבשר וישתנה הנגע עד סוף השבוע.²⁴

לדעת רש"י מצורע מוסגר אסור בתשמיש המיטה.²⁵ אך דעת התוס' שמותר בתשמיש המטה כמו מצורע מוחלט.²⁶ ולדעת רש"י כאן אינו משתלח חוץ לשלש מחנות, אך הראשונים כתבו שמשתלח חוץ לשלש מחנות.²⁷ ומטמא באהל.

ומצורע שהחליטו הכהן לטומאה, משתלח חוץ לשלש מחנות של ישראל, פורע את שערו ופורם את בגדיו, ומטמא באהל. ובגמרא להלן נחלקו אם מותר בתשמיש המטה. **לאחר** שהחליטו לטומאה ונרפא מנגע הצרעת, הכהן רואה את הנגע. אם נטהר מגלח את שערו וסופר שבעה ימים. בשבעה ימים אלו נכנס למחנה ישראל, אינו מטמא באהל רק אדם וכלים במגע, ואסור בתשמיש המטה. לאחר שבעה ימים מגלח שנית ומביא את קרבנותיו.

רבי מאיר אומר, רואין הכהנים את הנגעים (בתחילה"א) במועד רק בכדי **לְהַקְלֵי, שאם** יראה הכהן שנגע זה טהור הוא יאמר לו שטהור.²⁸ **אָבָל לֹא** - אין רואים את הנגעים בכדי **לְהַחְמִיר, שאם** רואה הכהן שנגע זה טמא, לא יאמר לו כלום אלא ישתוק, משום שאם יטמאהו הרי הוא מצטער בכך.²⁹ והתורה אמרה (וימס טו יז) **'וְשִׁמַּחְתָּ בַּחֲגֻף'.**³⁰ **וְחֻכְמֵימוּ אֲמָרִים, אין** רואים את הנגעים במועד **לֹא לְהַקְלֵי וְלֹא לְהַחְמִיר, וכמו** שיתבאר בגמרא.³¹

גמרא

תניא, רבי מאיר אומר, רואין את הנגעים במועד לְהַקְלֵי, אָבָל לֹא לְהַחְמִיר. רבי יוסי אומר לֹא לְהַקְלֵי וְלֹא לְהַחְמִיר, והטעם שאם אָתָּה נִזְקָק לֹא לְהַקְלֵי - אם הכהן יראה את הנגע בכדי להקל, **נִזְקָק לֹא אָף לְהַחְמִיר** אם הוא טמא, שאין הכהן יכול לשתוק מאחר שרואהו, ועל כן אין רואים נגעים כלל במועד.

וממשיכה הברייתא, **אָמַר רַבִּי, נִרְאִין דְּכָרֵי רַבִּי מֵאִיר שְׂרוּאִים** את הנגעים במועד **בְּמִצְרַע מוֹסְקָר** שכבר הסגירו הכהן שבעה ימים, **וְדְכָרֵי רַבִּי יוֹסִי** שאין רואים כלל את הנגעים **בְּמִצְרַע מוֹחְלָט,** שכבר היה מוחלט לטומאה אלא שעכשיו נרפא הנגע, שכזה אין רואין אותו במועד אם נטהר מטומאתו, משום שאם יראה הכהן שנטהר צריך לספור שבעה ימים נוספים ואסור בתשמיש המיטה, ויש לו צער על ידי כך.³²

הגמרא מכארת את האופן שנחלקו בו רבי מאיר ורבי יוסי: **אָמַר רַבָּא, בְּטָהוֹר שְׂנוּרָא** בו נגע ובא כעת לראשונה אל הכהן, **כּוֹזְרֵי עֲלִמָא לֹא פְּלִיגֵי דְלֹא חָזוּ לֵיהּ** - אף רבי מאיר מודה שאין הכהן רואה אותו ואף לא להקל, משום שגם אם יטהרנו הרי אין לו שמחה ורווח על ידי כן יותר ממקודם, שהרי גם עד כעת היה טהור, ונמצא שאין שום תועלת בראיית הכהן.³³ כמו כן **בְּהַסְגָר רֵאשׁוֹן** - מצורע שהסגירו הכהן שבעה ימים ובא לראותו

שכתחילה לא נחלקו רבי יוסי ורבי מאיר שאף רבי יוסי מודה שיכול הכהן לשתוק, ויכול לראות את הנגע כמו שיתבאר להלן, ומחלוקתם רק לאחר הסגר ראשון, גם אי אפשר לגרוס 'כתחילה', שהרי בזה לכונן יכול לראות להקל. וראה בשפת אמת וקצן אורה שיישבו גירסא זו, שאין הכוונה על תחילת הנגע של הצרוע, אלא על תחילת ראייתו של הכהן, שהכהן לכתחילה רואה את הנגעים רק בשביל לטהר ולא לטמא. וכיאר השפת אמת שגם רבי מאיר מודה שכהן הרואה את הנגע סתם אסור לו לשתוק אם רואה שהוא טמא וצריך לטמאותו, ורק במועד שכל ראיית הכהן על מנת לטהר יכול לשתוק, וזה הפירוש בתחילה, שתחילת ראייתו על מנת כן. כב. וכתב בחזו"א (נגעס ט"ז ד"ק יז) שהני מילי במועד, אבל בשבת ויר"ט אפילו להקל אין רואים, משום שראיית הנגעים חשובה כעשיית דין, ואסור לדון בשבת ויר"ט משום שבת כמו שמבאר בכיצה (ל:). כג. **שְׂבִדִּין** לצאת חוץ למחנה. רש"י כת"י, וברש"י שעל הרי"ף. כד. **בתב תוס' הרא"ש** שדוקא ברגל מתיר רבי מאיר לשתוק כשרואה טומאה, אך כשאר ימות השנה אסור לו לשתוק אם רואה טומאה, וחייב לטמאותו, אלא מפני שמחת הרגל מותר לשתוק. כה. **הרי"טב"א** מפרש שחכמים כאן הם דעת רבי יוסי המובא בגמרא להלן הסובר שאם הכהן יראה שטמא הנגע אינו יכול לשתוק אלא צריך לטמאותו. ובחדושי הרי"ף כפי' אחד כתב שטעם חכמים הוא שאף אם ישתוק הכהן יבין שבאמת הוא טמא, ויהיה לו ע"י כך צער במועד. כו. **וְהָיִין (ע"ט)** יתבאר דברי רבי בהרחבה. כז. רש"י על הרי"ף מוסיף שלרבי מאיר הרי אין צורך בראייתו וכמו שביארנו. ולרבי יוסי הסובר שאי אפשר לראות את הנגעים רק לטהר ולא לטמאות, פשוט הוא שאין הכהן רואה את הטהור במועד, שאף שאם ימצא טהור לא יהיה לו צער, אך שמא ימצא טמא ואין הכהן יכול לשתוק וישלחנו חוץ לשלשה מחנות, ואף אם יצטרך הסגר הוא אסור

לבנות. וראה עוד בליקוט כיראורים. יב. כפי שנתבאר במאירי כאן. יג. **לדעת רש"י** (ויקרא יג ט) טמא, ולדעת הרמב"ן (סס) ושאר הראשונים טהור. וכתב שם הרמב"ן על דברי רש"י שבאמת כדבריו משמעות הכתוב אבל לפי מדרש רבותינו אינו כן, שהרי שינונו (נגעס פ"א מ"ג) להסגיר את העומד בסוף שבוע ראשון, ולפטור את העומד בסוף שבוע שני. ומבואר שהעומד בסוף שבוע שני טהור. וכן אמרו (תוס' כהני נעיס פק ג ט) שבנגעים עומדים כראשון מסגיר ובשני שורף, ובאדם עומד כראשון מסגיר ובשני פוטרו. ועוד אמרו (מגילה ט:): יצא מצורע מוסגר שאין צרעתו חלויה בגופו. וברש"י עצמו במגילה (סס) ואילו היה צריך שתהיה כזה היתה טהרתו חלויה בגופו. ורש"י על הרי"ף וכתב' (ד"ב חזר בו, עיי"ש. יד. צ"ח התורה (ויקרא יג ט). וכן משמע ברש"י על הרי"ף וכתב' (ד"ב נהפג) שכתבו כשם רש"י שמי הסגרו חשוב כמו שהוא בבית הכלא. טו. **בתוספותיו** כאן. והביאו בקיצור כפירוש הטור על התורה (סס). ראה גם במאירי (מגילה ט:). טז. **וּבְרִיּוֹק** את לשון הכתוב (סס) והסגיר הכהן את הנגע ולא כתוב 'את הנגעו' וזו רש"י אינו כותב כן במפורש, אך כן יוצא מפרשיו לקמן בע"כ. יח. **וּנְמַצָא** שהמוסגר חמור מהמוחלט, שבמוחלט נחלקו אם מותר בתשמיש המיטה וההלכה שמותר, והמוסגר אסור בתשמיש המטה. כ. **בן** כתבו התוס' (ד"ב אמר רב) שבמגילה (ט:): אמרו שלענין שילוח מחנות זה וזה דהיינו המוסגר והמוחלט שוים. כא. רש"י והרמב"ם כפירוש המשניות אינם גורסים 'כתחילה'. וכתבו בתירו"ט ובמשנה למלך (יו"ט פ"ז הע"ו) משום שבגמרא להלן מבואר כדברי רבא שאם היה עד כעת טהור אלא שעכשיו רואה בו נגע, גם רבי מאיר מודה שאין רואים את הנגעים אף להקל, ואם כן אי אפשר לגרוס 'כתחילה' להקל. וכן לפירוש רבינו יצחק בתוס' (ד"ב נהפג) כדברי רבא שכוונתו